

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár 1 évre 8 pengő

Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

AZ ISKOLAI ÉV MÉRLEGE

Szívünk mélyéből fakadó hálát kell adnunk az Örökkévalónak, hogy kegyelme épségben állít meg bennünket az iskolai év végén. Vezetők és vezetettek egyaránt megmaradtak. Az iskolaépületek a kora nyár pompájában bocsátják el magukból a szünidőre vágyó fiatal sereget. Történhetett volna másképpen is, de ettől a szomorú fordulótól megőrzött bennünket az Isten keze.

A künn dübörgő vihar azonban benn is érezette hatását. Nem annyira a külsőben. Hiszen ha összehasonlítjuk a mai diákság külső arcát az első világháború megványadt diákjainak arcával, feltétlenül a maiak javára billen a mérleg. Csak meg kell nézni egy vidéki gimnázium jól öltözött seregét, hogy az a kába gondolat fogjon el bennünket: már messze vagyunk a háborútól. Inkább a belső életben érzeti a háború hatását. Pozitív és negatív irányban. A pályaválasztás előtt álló fiatalság örömmel választja magának a katonai pályát és érettségi után örömmel ajánlja fel szolgálatait a hazának, azonban szerteszét jelentkezik a negatív irányú áram is a lassú nemtörődömség és bizonytalanság képében. Minden előre átgondolt jövő mögött mégis ott leselkedik az ürbeugrás szomorú lehetősége. A hitélet átmeneti megtorpanása, melyet sok helyen kell tapasztalnunk, magával hozta az ifjúság hitének is hol nagyobb, hol kisebb ingadozásait. Ezt éppen úgy meg lehet állapítani a középiskola felsőbb osztályaiban, ahol a nemzeti gondolat biztosítja magának az elsőséget minden más gondolat felett, mint az elemi iskolákban, ahova kívülről, a szülőktől, az utcáról szűrődik be a megoldások előtt álló emberi lélek töprengése.

Pesszimizmust dajkálnánk azonban, ha csak ezt állapítanánk meg. Mindenütt meg lehet találni a maradékot is. Lelkiismeretes vezetők útmutatására már ez a sokszor parányi rész készül a jövő mögé hatolni, hogy Isten kezére bízva magát, részt vegyen a háború után a nagy építésben. Tudja és hiszi, hogy a megroppant lelket csak lelkiakkal lehet újjá építeni és máris készül erre a megbízásra. Lehet hogy kis idő, lehet hogy pár esztendő választja el a megindulástól, azonban máris felemeli fejét és

a magasságokat kémleli. Az ő felvértetésüket tehát legelső sorban az egyháznak kell már most biztosítania. Elvesztett lesz a csata, ahol csak az ütközet előtt folyik a készülődés, talán a kapkodás. Erre tág tér nyílik a vallásitanítás és különösen a konfirmáció-oktatás keretében. Le kell számolnunk azzal a kényelmes és a mult idők intellektuális megalapozásához tartozó gondolattal, hogy csupán ismereteket kell közölnünk. Ha csak ezt tesszük, az ismerethalmaz alatt ruganytalan marad a lélek. A racionális felfogásból kiábrándult vallásoktatás most keresi az új utakat. Egyre nagyobb tért hódít benne az Isten Igéje és a mérlegen minden olyan törekvés fennakad, amely nem veszi számításba ezt az egyetlen szükségletet. Ennek kell alárendelni vallásoktatónkat, könyveinket és óráinkat egyaránt. Sajnos, még ebben a tekintetben a várakozás időpontjában élünk, sok mindent meg kell rostálni addig, amíg ezt a munkát egyetemesen elkezdhetjük.

Az elemi népiskolákban ebben az esztendőben tette meg első lépéseit az új tanterv, amelyet a VII—VIII. osztály szem előtt tartásával állapítottak meg. Néhány tantárgy messze határokkal bővült ki. Néhányat összevontak, a megoldás azonban korántsem szűkítette meg a tantárgyak anyagát, ezért attól kell félnünk, hogy a mennyiségben megnövekedett munka a minőség rovására fog menni. Az új történelemtanítás anyaga szinte a középiskolaiéval vetekedik, idők és emberek tisztán állnak a fejlődő értelem előtt. Csak az a kérdés, hogy ez az értelem fel tudja-e dolgozni az egészet és nem maradnak-e meg az áthidalhatatlan szakadékok később is? Ugyanez áll a vallás tananyagára a VII. és VIII. osztályban. A bibliismeret az előbbi osztályban kézikönyvvé teszi a bibliát, de a részletkérdésekben sokszor elvesznek a nagyvonalú kapcsok és száraz tudománnyá válhat az egész anyag. A VIII. osztály hit- és erkölcs tanítás összefoglalása szerencsés. A VI. osztályban már tárgyalt anyag könnyebbé teszi itt a konfirmációra való előkészítést nagy munkáját, azonban itt is ki kellene cserélni a könyvet, amely felosztásában igen jó, előadásában azonban nemigen lehet használni. Nehézségek elé állít bennünket itt a

pubertás válsága is, másfelől azonban az is igaz, hogy aki ebben a korban megnyeri a döntő csatát a fiatal lélekben, az később is megmarad úrnak és királynak. Jó eredmények elé állítana bennünket a Heidelbergi Káté Virágh-féle feldolgozása, amelyet már a háború után is nagy áldásokkal használtak több dunántúli gyülekezetben. Debrecenben az egyik VIII. osztály próbálkozott meg ebben az évben a Heidelbergi Kátéval, természetesen szűkített formában, azonban igen sikeresen. Meglepő, hogy a pubertásban álló lélek mennyire nem idegenkedik a dogmatikus formuláktól.

Egyet le kell szögeznünk: a növendékek igen szeretik ennek a két új osztálynak szellemét és tanított anyagát. Nekik való. Szívesen mennek a gazdasági ismétlő és gazdasági népiskola helyett tovább, a régi és megszokott környezetben. A kifejecesedett anyagot is jobban bírják értelmileg, bár sok olyan dolgot tanulnak, ami a korban párhuzamos középiskolai osztályokban ismeretlenség számba megy. Debrecenben legelőször arra gondoltunk, hogy a mezőgazdasági népiskolákat, a tanonciskola egyes osztályainak meglepő arányú elnéptelenedése mind arra vezethető vissza, hogy a növendékek a VII. és VIII. osztályokban tanulnak tovább, ellenben ugyanakkor ezeknek az osztályoknak a tanítói is arról panaszkodnak, hogy osztályaik létszáma alacsony. Hol vannak tehát a növendékek? Számbavételük mindenesetre nehezebb egy nagyobb városban, mint falun. A konfirmációra való előkészítés is veszélyeztetve van, hiszen iskolán kívül előkészíteni az e korban álló fiatalokat igen nehéz.

Református iskoláink panaszkodnak amiatt, hogy létszámuk esik, mert a növendékek előszeretettel keresik fel az állami iskolákat. A földrajzi helyzet sok tekintetben megokolja azt, hogy a református tanulók nem keresik fel a református iskolákat, hiszen az állam éppen azokon a helyeken állította fel iskoláit, ahol helyi adottság tekintetében is szükség volt rájuk. Más lapra tartozik azonban már, hogy legtöbb helyen az állami népiskola jobban felszerelt, mint a református felekezeti. Egyházunk iskolafelszerelésre nemigen áldoz. A hiányt tanítóink pótolják a legtöbb helyen. Ebben a tekintetben a debreceni iskolai kiállítás nagyszerű anyagot mutatott fel. A kérdésre ezzel azonban még nem feleltünk, mert nem lehet tanítóinktól kívánni azt, hogy szemléltetési eszközöket is maguk gyártsanak. Erre külön tehetség kell. Sok helyen a padok is igen megviselt állapotban vannak, tornaterem nincs. Miért kell az egyház virágoskertjét sanyarú viszonyok között tengődni hagynunk? Mentésíthet bennünket egyházaink rossz anyagi helyzete, de ahol jó anyagi helyzetben van az egyház, ott nem szabad elhanyagolnunk az iskola belső képét sem.

Végül iskoláink lelkipozására is fokozottabb gondot kell fordítanunk. Itt már félre kell tenni minden féltékenykedést. A lelkipozozás az egyház feladata, amely munkát a lelkipásztorok kell hogy végezzenek. A hétköznapi istentiszteletekre való felvezetés csak félmegoldás. Legtöbb helyen arra jó, hogy a növendék, ha egyszer kiszabadul az iskolából, többé ne igen nézzen a templom felé. Rendszeresíteni kell a gyermekistentiszteleteket, nem csupán a tanítási időszakban, hanem nyáron is. A vasárnapi iskola anyaga nem pótolhatja a gyermekistentiszte-

letet, a felnőttek istentisztelete pedig még nem a gyermeknek való. Öröndetes jelenség, hogy középiskoláinkban egyre szaporodnak a bibliakörök, részint a vallástanárok, részint pedig az ifjúsági egyesületek munkája nyomán. Kérdés azonban, hogy ezekben a tanulók átérzik-e az egyházhoz való tartozásukat?

Új emberi és nemzeti jövőnk felé menetelünk. Ezen az úton az előkészítés munkáját feltétlenül az iskoláknak is végezniük kell. Istennek legyen hála, hogy református iskoláinknak is megadta ezt a jogot és kötelességet. A hálát legjobban úgy mutatjuk meg Vele szemben, hogy jogosoknak érezve magunkat, a jövőben is teljesítjük kötelességünket gyermekeinkkel és fiatalságunkkal szemben.

Dr. Farkas Pál.

Beszámoló a máramaros-ugocsaí generális vizitáció második részéről

Mint a Debreceni Protestáns Lap legközelebbi számában már jelentettük, a máramaros-ugocsaí generális vizitáció második részét főtiszteletű püspök úr folyó évi június hó 8—18. napjain végezte el. Ezúttal az első állomás Nagybocksó volt; régi miszsiói gyülekezet ez; most igen derék és rokonszenves ifjú pásztora van, akinek azonban kemény munkát kell végeznie. Romokon épít, s a mult sok-sok hünet és mulasztását kell helyrehozni. Jó reménységgel lehetünk felőle. Igen derék presbitérium áll őrt mellette.

A következő állomáson, Hosszúmezőn, e sorok írója betegsége miatt nem vehetett részt; de közvetett értesülés szerint itt is megnyugtató viszonyokat talált a püspökatyá. A hosszúmezői lelkipásztor a református iskola fenntartása érdekében javadalma 25 százalékáról lemondott. Méltán megérdemli e helyen is az elismerést.

Técsőn az esperesatyá került vizitáció alá, melyet Hosszúmező után még mindig Dr. Ferenczy Károly látott el nagy körültekintéssel. Csak természetes, hogy aki teljes hűséggel őrt áll az egész egyházmegyében: a maga portáján, a kevesen is hűnek találtatott; háza népével, segédlelkészeivel és nagyobbik családjával: a presbitériumával együtt.

Técső fiókegyháza a szomszédos Bustyaháza, hol az erdőigazgatóság épülete nagytermében szoktak összegyűlni a hívek. Most is itt várták a püspököt, ki gyöngéden hozzájok hajolva, prédikált nekik: ne félj, te kicsiny nyáj...

Kedvező szép időben érkezünk Bustyaházáról Viskre. Az ősi „koronavárosba“ érve, jól esett látni az iskola homlokán ezt a felírást:

A helvét hitvallásúak iskolája. 1852.

Ugyancsak kedves látvány volt a hatalmas méretű, zsúfolásig megtelt öreg templom, érdekes primitív képekkel díszített plafonjával. Visken a felekezetek közötti szép békesség igen jó benyomást keltett.

Huszti is „koronaváros“. Lelkesen fogadták itt is püspökünket. Az üdvözlők hosszú sora végén ott

állt s remegő hangon megszólalt az öreg Kabalyuk pravoszláv pápa is, kinek nevét az első világháborúban sokan emlegették. Huszton 117 év alatt ez volt a negyedik püspöklátogatás. Az egyház legrégebbi anyakönyvének első oldalán szószerint ezek vannak feljegyezve:

„Ezen Matriculát megnéztem: Budai Esaiás püspök, júli 21. 1825.“

„Ugyancsak megnéztem és a huszthi történelmi nevezetességű egyház meglátogatásában nagy örömet találtam s jó kívánságokkal távozom köréből. 1874 júl. 12. Révész Bálint püspök.“

„Püspöklátogatást tartottam 1913 jún. 18. Dr. Baltazar Dezső s. k.“

Az egyház vezetősége megkérte D. Dr. Révész Imre püspök urat, hogy az ősi anyakönyv ugyanezen lapjára ő is írja fel nevét. (Már igen kevés hely állott rendelkezésre a kisalakú anyakönyv foszladozó öreg lapján.)

Huszton a belmissziói munka céljaira egy kis gyülekezeti terem áll rendelkezésre. Az 1300-as évek végéről származó, várfallal is erősített templom oldala alatt van ez a csöndes kis terem, melynek az a nevezetessége, hogy a megszállás szomorú évtizedeiben a magyar Petúrok itt gyülekeztek, itt vigasztalták egymást, itt táplálták a feltámadás reményét. Egyedül a református egyház vállalta a gyülekezés veszélyét. Ugyanezen teremben, a megszállás éveiben, magyar óvodát tartott fenn a huszti református egyház, hol a gyermekeknek ez volt a mindennapos köszöntése:

„Református magyar vagyok,
Halálomig az maradok!“

A huszti templom sekrestyéjében megtekintette a püspök a régi nagyértékű lelvéltárat, s annak feldolgozására direktívákat adott.

Nagyszöllös mint megyeszékhely, kiemelkedett a meglátogatott gyülekezetek sorából. Szép nagy hívő sereg s lelkes ifjúság várta itt a püspököt az Isten házában; az ifjakkal s gyermekekkel a püspök külön és hosszasan foglalkozott. Ugyanitt meglátogatta püspök úr, nagyon szép terepen, a szöllősi hegy oldalában elhelyezett kis árvaházat; a gyermekekkel itt is atyailag foglalkozott, s őket megajándékozta. Ígéretet nyertünk arra, hogy a nagyszöllősi árvaházat Lapunkban külön cikk keretében ismertetjük. Nagyszöllősen Dr. Siménfalvy Árpád főispán és Dr. Végh József alispán látták vendégül a püspököt.

Verbőc népe, ifjú lelkipásztorával, igen lelkesen várta a püspököt. E helyről származott a nagy törvénytudó Verbőczy István, kiről a püspök prédikációjában megemlékezett s róla történelmi tudása gazdag tárházából igen érdekes adatokat sorakoztatott fel. Verbőc lakosságának egy része ma is sokat tart nemesi származására, ami, sajnos, némi templomi székjog emlegetésében és vitatásában szomorú felhőt von a gyülekezeti élet egére.

Feketepatakon és Salánkon évek óta nincs tanító. Mindkét helyen a lelkipásztor emberfeletti kettős munkát végez, amikor az iskola teljes vezetését is ellátja. Mindkét helyen igen komolyan intette a püspök az atyafiakat, hogy lelkipásztorukat becsüljék meg ezért az önfeláldozó munkáért. Erre kivált Salánkon volt szükség, ahol a gyülekezet, sőt a pres-

bitérium is nehézségeket támasztott a lelkipásztorral szemben: legújabb értesülésünk szerint ezek a nehézségek, mint amúgy is alaptalanok, éppen a püspöklátogatás folytán elsimultak.

Tiszakeresztúrra szakadó esőben érkezünk. De a lelkes fogadtatásnak nem volt semmi hiba: a derék ifjú lelkipásztor a gyülekezet élén, a templomban üdvözölte igen tartalmasan a püspököt. Salánkon is, Tiszakeresztúron is, értékes gyülekezeti énekarok mutatkoztak be, a lelkipásztor vezetésével.

Tiszakeresztúron Nagy Iday Ferenc földbirtokos és felesége tárták fel nagy szeretettel házuk ajtaját a püspök előtt. Sokáig ő volt az egyházmegye gondnokja s a nehéz időkben a reformátusság és magyarság kemény őrállója; emiatt igen sokat kellett szenvednie s csak Isten angyala mentette meg az utolsó pillanatokban attól, hogy vértanúság legyen osztályrésze.

Tiszatújhely és társegyháza, Mátyfalva következett. Előbbinek értékes régi temploma vonta magára figyelmünket. Utóbbinak a temploma újabb keletű, de közvetlenül ennek tőzsomszédságában áll az az ősi templom, mely eredetileg a miénk volt, majd az ellenreformáció idején a római egyház kezére került, most pedig teljesen romokban hever; a róm. kath. vallású magyarok Mátyfalváról elpusztultak, s a község főterén jelenleg egy hatalmas méretű görögkatholikus templom uralkodik a község felett.

Fancsika nevét valamikor ugyanattól a helytartósági embertől nyerte, akinek Debrecenben is volt tetemes birtoka s akinek nevével egy debreceni erdőség és tanyakörzet ma is nevezetik. Öttanerős állami iskola működik itt, de közülök egyet elhelyeztek; két férfi tanerő bevonult katonának, így öt ember munkáját jelenleg két fiatal kezdő tanítónő végzi. A vallásitanítást a lelkipásztor látja el, aki gyülekezeti munkája mellett még élénk részt vesz az egyházmegye adminisztrációjában is. Fancsikán kiváltképpen éreztük a református felekezeti iskola hiányát.

Királyháza történelmi nevezetességű hely. Itt a község felé emelkedő hegy ormán áll az egykori Nyalábvár romja, melyben Komjáthy Benedek, Pál apostol leveleit magyar nyelvre fordította. Ennek emléket hirdeti a királyházi templomban egy márványtábla, a következő felirattal:

E mellett a templom mellett emelkedő dombon áll a most romokban lévő Nyalábvár, melynek falai között fordította magyar nyelvre Pál apostol leveleit Komjáthy Benedek az Úrnak 1532. esztendőjében. Ezt a munkát kinyomtatták Perényi Gábor a sárospataki főiskola egyik megalapítója hitvesének: Frangepán Katalin asszonynak költségén az 1533. esztendőben. Ez volt az első magyar nyelven nyomtatott könyv. A fordítónak, valamint a munkát kiadó áldozatkész ösének emlékeztetere készítette ezt az emléktáblát öv. Atzél Lászlóné, szül. Perényi Lujza az 1937. évben. „Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédim soha el nem múlnak.“

Mk. 17 : 31.

Püspök urunk megállapítása szerint ebben a szövegben egy történelmi tévedés van, mert a Komjáthy bibliafordításának kiadó patrónusa nem azonos a sárospataki kollégium alapítójával. A két azonos nevű főúr életideje között több mint 50 évi differencia volt. Az emléktábla szövegét ki fogják igazítani.

A körút utolsó állomása Dolha volt. Harmincegy helységben, öt közigazgatási járás területén élő, 200 körüli lélekszámú szörványvilág középpontja Dolha,

a XIV. századból származó, de egészen jó karban levő kicsiny templomával. Hú lelkipásztorára nagy munka vár: a hívek látogatása, az elárvult magyarság összetartása, a gyermekek tanítása és nevelése. Lelkes segítőtársa a presbitérium, javarészt intelligens emberek. Elűk a fáradhatatlan főgondnokkal, Iszapy Gyula nyug. erdőfőtanácsossal, kinek húsz éves gondnoki jubileuma a püspök jelenlétében, presbitéri gyűlés keretében tartatott meg. A dolhai egyház birtokában van egy régi, nagyértékű, kókuszdióból készült úrasztali kehely, a gróf Teleki-családnak, a gyülekezet patrónusának ajándéka. A kehely ezüst peremén ez a felírás olvasható:

**Jésus bárány vére,
Lelkém kintse s bére,
Más érdem állj félre.
1763.**

1913 június 19-én Dr. Baltazár Dezső püspök meglátogatta a dolhai szent ekkleziát s kicsiny templomában prédikált, Luk. ev. 24. r. 28—29. v. alapján. Révész püspökatyánk kegyeletes megemlékezéssel, ugyanezt az alapigét vette fel. — Az út második felében is, mindenütt püspök urunk maga prédikált.

Ezzel a dolhai látogatással a nagy út véget ért. Sok töredelemmel járt. De sok áldást hozott. Nem csak a meglátogatott gyülekezetekre, de a látogatókra is. Napról-napra gyűltek lelkünkben a tanulságok, ébredtek a nagy gondolatok, szép tervek s elhatározások. Ezekről most nem szólhatunk... Azt azonban legyen szabad bejelenteni, hogy a kissé hosszúra terjedt beszámoló keretein túl, még rengeteg érdekes és tanulságos feljegyzést gyűjtöttünk, s a nyár folyamán, alkalmas időben, Lapunk olvasói előtt ezekről is be fogunk számolni.

A nagy úter, erőnk megsokasításáért, fogyatkozásaink kipótlásáért, tapasztalataink gazdagságáért: egyedül Istené legyen a dicsőség.

Uray Sándor.

Egyházkerületi tanácsülés.

Kollégiumi igazgatótanács ülése. Tanárválasztások.

Tiszántúli egyházkerületünk tanácsa folyó évi június hó 23-án délelőtt, a debreceni Kollégium tanácstermében rövid gyűlést tartott, D. Dr. Révész Imre püspök és báró Vay László főgondnok elnöklete alatt. Javarésztben adminisztratív ügyek kerültek tárgyalásra. Öröndetes bejelentések hangzottak el különböző nagyobb adományokról a mezőtúri, túrkevei és a debreceni egyházak körében. A tanácsülés jóváhagyta a mátészalkai, hódmezővásárhelyi, vésztői, szatmári egyházmegyei és a törökszentmiklósi missziói lelkészi állások szervezését. A vésztői és a törökszentmiklósi állások a tanyagondozás céljait szolgálják. Jóváhagyatott a berekböszörményi, magyarhomorogi, szegedi, öcsödi, gyulavári, hajdúhadházi és kántorjánosi új tanítói állások szervezése; valamint Békésen az adóügyi jegyzői állás felállítás.

A tanácsülés után a Kollégium igazgatótanácsa ülésezett. Itt igen élénk vitát váltott ki a debreceni

tankerület főigazgatójának és helyettesének a Kollégium régi épületében lévő internátusra vonatkozó bejelentése. Ezen egybehangzó bejelentések szerint a lakoszobák elhanyagoltak s a korszerű követelményeknek nem felelnek meg. Kifogás tétetett a kollégiumi kis kórház és az Andaházi—Szilágyi-intézet ellen is. A főigazgatóság még azt is kilátásba helyezte, hogy amennyiben az új iskolai év kezdetére a kifogásolt állapotok nem javulnának: az internátus megnyitását nem engedélyezik. Ez ellen a felszólalók egyértelműen tiltakoztak. Püspök úr felszólalásában elismerte, hogy vannak bajok a kollégiumi internátus körül, de a bezárással való fenyegetés alapja igen kétséges.

Az igazgatótanács végül határozatilag kimondta, hogy a Kollégium vezetősége tudatában van a Kollégium internátusa hibáinak és ezek eltüntetésére 1935 óta akciót folytat. A püspök úrnak a Kollégiumért indított akciója is ezt a célt szolgálja. Ebben az évben is 59,000 pengőt illesztettek be a kollégiumi költségvetésbe a rendbehozatalra, így a felettes hatóságok elleni vád nem indokolt. A Kollégiumot ilyen alapon nem lehet kizárni a nevelés egyetlen megnyilvánulásából sem. Felhatalmazást adott az igazgatótanács a püspöknek, hogy a szükséges felvilágosító előterjesztéseket tegye meg.

Idetartozik az is, hogy ugyanez az igazgatótanács ülés elhatározta, hogy *hat* tehetséges gyermeknek iskoláztatását biztosítja. Erre a célra társadalmi gyűjtést szerveznek és ebből a kereteket még jobban ki fogják szélesíteni.

Ugyanezen ülés keretében elfogadtatott a Kollégium 1942—43. évi költségvetése, melyben most már mindössze 23,000 pengős hiány mutatkozik, ami az előző évekhez mérve lényeges javulást jelent.

Szöbakerült az is, hogy az állam hajlandó átvenni a polgári iskolát, de a polgári iskola fenntartását az igazgatótanács fontos érdeknek nyilvánította. A párhuzamos osztályok nyitására elvileg beleegyezését adta, de függővé tette attól, hogy lesz-e elég jelentkező és lesz-e hely az iskolaosztályok elhelyezésére.

A tanárképzőintézetben a magyar- finn rokonság elevenebbé tételére magyar nyelvészeti órákat rendszereztek. A gimnáziumi inspektor professzori tisztséget *Rábald* Gáborral töltötték be. *Dr. Máthé* Imre h. tanár, egyetemi m. tanárt rendes tanárrá véglegesítették. Elfogadták *Dr. N. Bartha* Károly tanítóképzőintézeti tanár lemondását és helyét szeptemberre be is töltik.

A gimnázium megürült magyar-latin szakos tanári állásra *Dr. vitéz Nábrády* Mihályt, a történelem-földrajz tanári állásra *Szepsy* Józsefet, a latin-történelmi tanszékre *Pókos* Ferencet választották meg.

Terv a Kollégiummal kapcsolatban

Mielőtt tervem felvázolásához kezdenék, hadd szögezzem le előre is, hogy nem mint teljesen avatatlan szövalok meg ebben a kérdésben: 1939—40. tanévben esküdtfelügyelője voltam a Kollégiumnak s így a Kollégium életének éppen ebbe a részébe nyertem betekintést. A másik leszögeznivalóm pedig

az, hogy írásom során személyeket egyáltalán nem akarok bírálni és sérteni; amit elmondok, nem lesz más, mint egyévi esküdtfelügyelőségem tapasztalatai alapján felvetett néhány gondolat, amit szükségesnek látok éppen most, a Kollégium céljaira történt befizetések első 50,000 P-jénél elmondani.

Tény az, hogy a Kollégiumnak vannak szántó-földjei és hogy ezeket a földeket több-kevesebb jövedelemmel már éveken keresztül bérbeadja. A másik oldalon pedig áll az a tény, hogy a Kollégiumban évente átlag 400—450 fő étkezik s így a Tápintézetnek rengeteg nyersanyagra van szüksége, amit — miután, földeit bérbeadva, saját termelése nincs — kénytelen napról-napra a piacról beszerezni.

Menjünk tovább. Ez nem csak a piaci beszerzésnél van így. De ugyanígy van ez a hús beszerzésénél is. A diákgyomor megkívánja a naponkénti húsos étkezést és bizony néha — mostanában meg éppen — milyen nehézségekbe kerül a Kollégiumnak, hogy biztosítsa a naponta szükséges, kb. 45 kg. húst. És ezt is csak valamivel olcsóbban a napi húsáraknál. De meg mennyi baj van azokkal a szállítókkal, akikkel a Kollégiumnak szerződéses viszonya van.

Ugyanígy van a dolog a tejjel is. Naponta kb. 100 liter tejre van szükség a Kollégiumban. Ha aztán nincsen olyan szállító, aki ilyen nagymennyiségű tejet tudna szállítani, a különbözetet tejsarnokból kell beszerezni, ahonnan bizony nagyon sokszor összeszedett s felforralásra alkalmatlan tejet kap a tápintézet.

És a kenyér problémája. Akik az utóbbi években a Kollégium szolgálatában állottak, tudják nagyon jól, hogy mennyi baj volt a szállító pékekkel.

Ezek után egészen természetes a megállapítás, hogy nagyon sok baj kiküszöbölődne és mennyi pénz maradna meg, amit a közvetítő kereskedelem rolytán a mások nyereségéért kell kifizetni, ha a Kollégium a saját birtokán a saját fogyasztói felhasználására beállítana egy gazdaságot, melynek termelése a Kollégium nyersanyagszükségletéhez igazodnék, mellette egy hizlaldával, egy tehenészetel és egy péküzemmel.

A termelendő növények lennének, mint legfontosabbak: búza, kukorica, árpa, burgonya, káposzta, paprika, paradicsom, uborka, konyhakerti zöldségfélék, takarmánynövények stb.

Nem vagyok gazdasági szakértő, de a falun felnőtt és a falun élő ember szemével nézve el tudom képzelni, hogy sokkal kevesebbe kerülne a Kollégium tápintézetének a fenntartása, ha nem az összes szükségleteket kellene a piacról beszereznie, hanem a saját földben termelt búzát lehetne megőrölni, kenyérré, tésztákká feldolgozni, saját termelésű kukoricával, árpával, apró burgonyával lehetne sertéseket hizlalni s ebből ellátni a tápintézet hússzükségletét legalább felerészben és a zsírszükségletet teljesen, a tehenészettől kapná a tejet stb. Igazán talán, hogy ennek a gazdaságnak a beállítása pillanatnyilag sok pénzbe kerülne, de meg vagyok arról győződve, hogy pár év alatt ez a gazdaság a belefektetett tőkét kamatos kamatjaival fizetné vissza a Kollégiumnak.

Eddig a terv első része. Van egy másik meg-

valósítandó is ezzel kapcsolatban, ami az eddigiek-nél nem kevésbé fontos.

Minden terv dugába dől, a végén rosszul üt ki, ha nincsenek alaposan hozzáértő emberek, akik életük, idejük legjavát tudják az ügy szolgálatába állítani. És itt szokta a mi magyar református egyházunk a legsúlyosabb hibákat elkövetni, nem olyan helyre állítja embereit, ahol (emberileg szólva) a legjobbat tudják adni.

Ha ez a terv meghallgattatásra talál, ennek érdekében a Kollégium egész szervezetét, vezetési rendszerét át kell formálni, mert egy ilyen gazdaság beállítása olyan körülményessé fogja tenni a Kollégium most is eléggé szétágazó vezetését, hogy a mai rendszer fenntartása mellett még több kára lenne a terv megvalósulásából a Kollégiumnak, mint haszna.

(Most odajutottam fejtegetésemben, ahol újra aláhúzottan, nagyon komolyan kérem kell mindenkint, aki csak valamennyire is érdekelt a Kollégium ügyeiben, hogy tegyen félre minden „személyes“ gondolatot: ezek a sorok az „ügy“ érdekében íródnak és nem bírálgatási vagy sértési szándékból.)

A felállítandó gazdaságnak és Kollégium életének (gondolok itt elsősorban a tápintézetre), hogy a termelés és a nyersanyagok felhasználása gazdaságos és kifizető legyen, feltétlenül egységesen irányítottak kell lenni.

De magának a Kollégiumnak az élete is, függetlenül a beállítandó gazdaságtól, igényli ezt az egységes irányítást, ami csak úgy képzelhető el, hogy egy ember tudása teljességét, munkája legjavát a Kollégium vezetésére szentelje. Ennek az egy igazgatónak a vállán nyugodjék minden teher, a Kollégiumnak minden gondja, az övé legyen az intézkedés joga, de az övé a felelősség is azáltal, hogy a bizottságok közül az egy fentmaradónak, az intézőtanácsnak tartoznék számadással. A probléma e részének a megoldása nem nehéz. A kollégiumi egyetemi internátusban szép igazgatói lakás van, így a lakbér elesik. A különböző tiszteletdíjakból pedig egészen nagyszerűen be lehet állítani egy, a VIII. fizetési osztály 3. fokozatával kezdődő és a VI. fizetési osztály 1. fokozatáig felmenő fizetést, kevés pótlással. Megfelelő ember pedig bizonyára akadna rá.

De ezzel még mindig nem lenne a probléma gyökeresen megoldva. A tervszerűség és a céltudatosság, főleg pedig a beállítandó gazdaság érdeke azt kívánná, hogy a theológiára beiratkozó, feltétlenül faluról származó s lehetőleg egyszerű parasztfiút, aki széleslátókörű s gazdasági beállítottságú szellemiségűnek ígérkezik és szereti a földet, ki kellene választani s a theologia elvégzése után el kellene végeztetni vele a Gazdasági Akadémiát. Az alatt az idő alatt pedig lehetne a Kollégium esküdtfelügyelője. Így mindenképpen megfelelő jártasságra és szaktudásra tenne szert ahhoz, hogy a kollégiumi igazgató meglehetősen szétágazó kötelességeit ellássa, de amellet a kollégiumi gazdaság irányított termelését is vezesse.

Ez a terv. Hiányzanak még a számítások. Én az ügy pénzügyi részéhez nem értek. De vannak szakemberek, akik kiszámítanák, hogy ennek a tervnek a keresztülvitele mennyi befektetésbe kerülne. Én hiszem, hogy ez a számítás nem lenne hátrányos a Kollégiumra, sőt vagyónának és a gyűlt összeg egy

részének a legjobb és legbiztosabb kamatoztatása lenne.*

(Nagyhodos.)

Jánossy Imre.

* Közzöljük e vázlatos tervet, elismerve ezzel szerzőnek a Kollégium iránt érzett nagy szeretetét. Lapunk szűkre szabott terjedelme miatt, a cikkből egypár kikezdést (a jénység érintése nélkül) sajnós, mellőznünk kellett. (Szerk.)

I R O D A L O M

Dr. Sípos István: A zsolttárok helyes értékelése. Budapest, 1941. 61 lap. 8°. Ára 1 P.

A folyamatban lévő énekeskönyv revízió erősen a zsolttárok felé fordította az érdeklődést az utóbbi időben. Jelen tanulmány is ennek a revízióknak minél eredményesebbé tételéhez kíván hozzájárulni, amikor alapos felkészüléssel rámutat arra, hogy mi volt Szenci Molnár Albert zsolttárkönyve a magyar református nép számára, és mivé lett az a XIX. és XX. században végzett négy revízió kapcsán. A revíziók bibliai, hitvallási, nyelvi, költői és zenei szempontból csak rontották az eredeti egységes alkotást, úgyhogy jelenlegi zsolttárkönyvünk a jórészt zsoldos-kontárok munkája nyomán csak torzó. Ez azt is megmagyarázza, hogy miért tudott egykor a zsolttárkönyv a magyar református nép számára élet-, hit- és gyülekezetformáló erő lenni és miért nincs meg ez az ereje manapság. Egykor ez a könyv vitte közel a néphez a Szentírást is és tette közkincsé a Károlyi-bibliafordítást. Revízióra tehát nagy szükség van, de éppen nem kívánatos, hogy ez az új revízió az 1806-os, 1877-es és 1921-es revíziók szellemi folytatása legyen esetleg azzal, hogy a zsolttárok egy részét végleg halálra ítélik. Két út lehetséges: vagy az, amit az 1940-ben megjelent jugoszláviai magyar református énekeskönyv mutatott, mely a Szenci-féle zsolttárok eredeti formájukban tette közzé, vagy pedig a Szenci-féle zsolttárok helyes revíziója, amit azonban teljes értékű hívő-tudósok és művészek végezzenek. A zsolttárokban Isten Igéjének kell zengeni újra.

A mélyenjáró, sokoldalú és adatokkal bőven rendelkező tanulmány igen alkalmas arra, hogy a zsolttárkönyv több kérdésének tisztázását elősegítse.

Módis L.

Dr. Gál Lajos: Protestáns lelkipásztor a XVI. századi Magyarországon. Tiszaföldvár, 1942.

Ez a kis tanulmány az egykorú, német és magyar kánonok beható tanulmányozása alapján részletes képet nyújt a reformáció századának protestáns lelkipásztoráról. A lelkészek képzéséről, képesítéséről, alkalmazásáról, javadalmazásáról szétágazó és bő tájékoztatást nyerünk. Ez alapvető kérdések feltárása mellett alkalmat talál a szerző arra is, hogy kisebb fontosságú, történeti kuriózum jellegével bíró adatokat is közöljön, anélkül, hogy ezzel az eljárásával a tanulmány tárgyyszerűségének és rendszerességének sokat ártana. Most, amikor az idő kezdi előtérbe állítani egyházunk számára a lelkipásztor-kérdést, hálával kell fogadnunk minden multba való visszanyúlást, amely a történelem fényeinek és

árnyainak megláttatásával akar segítséget nyújtani mai problémák megoldásához. Gál Lajos tanulmányának is ebben látjuk legnagyobb érdemét. — A szerző dolgozatát Dobrossy Sándornak ajánlotta, aki a füzet kinyomatásának költségeit vállalta. (g. s.)

H A L O T T A I N K

Egri Magoss Ferenc nyug. lelkipásztor élete 82. évében folyó évi június hó 14-én Mikolában hosszúságos szenvedés után elhunyt. 54 évig szolgált hűséggel Isten Országáért szent ügyét. Kiterjedt nagy család gyászolja a pátriárka elköltözését. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

Oláh Gábor meghalt. Nevét országosan ismerték. Vele egy nagy magyar őstehetség szállott sírba. Egész élete Debrecené volt, de gazdag poézisével az egész országnak világított. Itt született szegény sorban, egyszerű család körében. A Kollégium nevelte. Pályafutását is a Kollégiumban kezdte; pár évig a nagykönyvtár segédkönyvtárosa volt, majd az itteni állami főreáliskola irodalomtanára; ez állásából azonban, több mint egy éve tartó betegsége miatt, kénytelen volt visszavonulni. Magános ember volt. Egyedül állott, mint hatalmas tölgy. De mienk volt minden gondolata: „magyar és kálvinista“. Mienk volt akkor is, ha sokszor szembefordult velünk és keményen ostorozott. Mindössze 60 évet élt.

K Ü L Ö N F É L É K

Legközelebbi egyházkerületi és időszaki bírósági tanácsülésünk, valamint pénzügyi bizottsági ülésünk előreláthatólag szeptember hó 15-én, kedden lesz. Az ezt megelőző napon valószínűleg esperesi és missziói előadói értekezlet fog tartatni. Elnökség.

Dr. Maklai Sándor tanulmánya: „A Tiszántúli Református Egyházkerület felosztása“, melyet lapunk előző számaiban folytatólagosan közöltünk, D. Dr. Révész Imre püspök előszavával és térképpel, füzet alakjában megjelent. Ezt az érdeklődőknek 1—P térítési díj ellenében kézzel megküldi a püspöki hivatal.

Lapunk mai száma, 12 oldalas terjedelemmel, átmeneti jellegű, a kéthetes megjelenési rendről a heti megjelenési rendre, amennyiben különös tekintettel a hivatalos részre és a pályázati hirdetésekre, július hó elsejére jelenik meg. Legközelebbi számunk július hó 11-re, szombatra 8 oldalas terjedelemmel fog megjelenni s Deo volente, ezután minden szombatra ugyancsak 8 oldalas terjedelemmel jelenik meg. Ha anyagtorlódás vagy ünnepi alkalom következnék, meglesz a lehetősége időnként a 12 oldalon való megjelenésnek is. Előfizetési díjunkt a lap terjedelme és megjelenési száma gyarapodása ellenére sem emeljük. (Szerkesztőség és Kiadóhivatal.)

Dicsőfi József és Oláh Gábor. Az országos nevű író és költő elhunyt alkalmából meghatározott sorokat

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3400—1942. sz.

TÁRGY: 1943. évi őszi és 1944. évi tavaszi lelkész-képesítő vizsgálatok írásbeli tételei.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes urakhoz.

Az érdekeltekkel leendő közlés kérésével tudatom az 1943 őszi és az 1944. év február havában tartandó lelkész-képesítő vizsgálatok házi dolgozatainak tételeit a következőkben:

I. lelkész-képesítő vizsgálatra:

1. Újszövetségi exegezisből: A hit és jócselekedetek. Pál és Jakab levelei vonatkozó helyeinek exegezise.
2. Bibliai vallástörténetből: Krisztuskultusz és császárkultusz az Újszövetségben (ellentét, harc, kölcsönhatás és vallásos értékelés).
3. Egyházi dogmatikából: Az ember istenképűsége (imago Dei).

II. lelkész-képesítő vizsgálatra:

1. Értekezés a következő három tétel valamelyikéről:
 - a) Magyar református egyháztörténelemből: „A magyar reformátusság missziói munkássága a románok, csehek, főtok és horvátok között a XX. századig.”
 - b) Egyházjogból: „A kettős elnökség kialakulása és szabályai a magyarországi két evangéliumi (református és evangélikus) egyházban.”
 - c) A lelképásztorkodástan és gyülekezeti misszió tárgyköréből: „Egyházunk missziói munkáinak helyzetképe a legutolsó konventi és egyházkerületi jegyzőkönyvek alapján; következtetések és esetleges javaslatok.”
2. Egyházi beszéd textusával: Ján. jel. 3: 7—13.
3. Gyakorlati bibliamagyarázat textusával: Róm. 11: 13—27.
4. Kátémagyarázatul: A Heidelbergi Káté XXIV. úrnappja.

A gyakorlati bibliamagyarázat köréből a szóbeli vizsgálaton magyarázni kell tudni Máté evangéliumát és a Heidelbergi Káté VIII—XXIII. úrnapi kérdéseit.

A dolgozatok beadásának határideje azok számára, akik 1943 szeptemberében óhajtanak szóbeli vizsgálatot tenni: 1943 augusztus 1. Azok számára, akik 1944 februárjában óhajtanak vizsgálatot tenni, 1943 december hó 1.

A dolgozatok a szokott negyedív formában, bekötve, lapszámozva, géppel írva (ha a gépeltetés elháríthatatlan akadályokba ütközik, nagyon olvasható, tiszta kézírással) adandók be a fenti határidőig a lelkész-képzőintézet igazgatójához, illetőleg az egyházkerületi főjegyzőhöz (Debrecen, Révész-tér 2), akik fel vannak hatalmazva, hogy bekötetlen, lapszámozatlan, vagy olvashatatlan írású dolgozatokat ne fogadjanak el. A II. lelkész-képesítő vizsgálati házi dolgozatok közül az 1. pont alatti értekezés külön kötetben, a 2., 3., 4. pont alatti dolgozatok ismét külön egy kötetben adandók be.

A lelkészi szolgálati napló beküldése és bejegyzéseinek igazolása ügyében a 2312—1942. sz. körlevelém utolsó bekezdésében foglaltak az irányadók (Debreceni Prot. Lap 1942. év 74. lap).

A dolgozatokkal egyidejűleg küldendő be a lelkész-képzőintézeti igazgatóhoz, illetőleg az egyházkerületi főjegyzőhöz 60 (Hatvan) pengő vizsgálati és pecsédij és 20 fillér kézbesítési díj is. Tudatom az érdekeltekkel, hogy az illetéki díj-szabás alapján az I. lelkész-képesítő oklevélre 2 P-s, a II. lelkész-képesítő oklevélre 10 P-s okmánybélyeget kell felragasztani, amelynek ára a vizsgálati és pecsédijjal együtt szintén beküldendő.

Szigorú miheztartás végett közlöm az összes érdekeltekkel, hogy a fenti határidőknek a meghosszabbítására semmiféle címen, még a legsúlyosabb vis maior esetén sem leszek hajlandó. Idevonatkozó kéréseket hivatalom el sem fog fogadni senkitől.

A dolgozatok érvényesítése ügyében a II. lelkész-képesítő vizsgálatra nézve a 11—1941. sz., az I. lelkész-képesítő vizsgára vonatkozólag a 382—1941. sz. egyházkerületi közgyűlési határozat rendelkezik.

Debrecen, 1942 június 25.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3535—1942. sz.

TÁRGY: VII. és VIII. elemi osztályok vallástani tanterve.

KÖRLEVÉL

az egyházkerület valamennyi vallásoktatójához.

Tudomásulvétel és további eljárás végett közlöm az egyházkerület valamennyi vallásoktatójával az Egyetemes Konvent 96/6—1942. sz. határozatát:

„Az Egyetemes Konvent a tiszántúli egyházkerület kérésére nem látja szükségesnek azt, hogy a VII—VIII. elemi osztályok számára — melyekben az iskolai év tetemesen meg rövidül — csonkított tantervet, vagy rövidített tankönyvet készítsen, mivel ilyen esetekben a vallásoktató feladata az, hogy a kötelező tanterv alapján olyan tanmenetet (a meg rövidített tanévhez szabott tananyagbeosztást) készítsen, mely a tananyag fontosabb részeit tartalmazza, és így végzi el azok tanítását.”

Utasítom a lelképásztor urakat, hogy fenti körlevelét haladéktalanul közöljék — láttamozás mellett — az egyház-község területén működő valamennyi vallásoktatóval.

Atyafiságos tisztelettel:

Debrecen, 1942 június 22.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3546—1942. sz.

TÁRGY: Nyolcosztályos népiskolákra való áttérés.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes és iskolaszéki elnök urakhoz.

Tudomásulvétel és megfelelő eljárás végett közlöm, hogy a magyarországi református egyház Egyetemes Konventje 125—1942. szám alatt hozott határozatában az iskolafenntartóknak a nyolcosztályos népiskolák szervezésével járó súlyos gondjaira és aggodalmaira a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr figyelmét felhívta és kérte a segítségért folyamodó egyház-községeket hathatós megsegítésére, az egyház-községeket pedig oly irányban tájékoztatja, hogy a nyolcosztályos népiskola felállítására vonatkozó miniszteri rendelkezések végrehajtása érdekében minden lehető köveszenek el; egyben a nyolcosztályos népiskolákra való áttérés anyagi terheinek mértékéről adatok gyűjtését és szolgáltatását rendelte el.

Felhívom a nagytiszteletű esperes urakat, hogy az adatgyűjtést foganatosítani és hivatalomhoz f. é. július hó végéig beterjeszteni méltóztassanak.

Debrecen, 1942 június 18.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3547—1942. sz.

TÁRGY: Új népiskolai törvény rendelkezéseinek végrehajtása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A magyarországi református egyház Egyetemes Konventje 129—1942. szám alatt kelt határozatával felhívja az iskolafenntartó egyház-községeket, hogy az első osztályba felveendő tanulók korára és a felső tagozat szorgalmi idejére vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 26,000—1941. számú rendelete értelmében, a tanítási idő napszakokra való megállapítása tekintetében pedig a 198/7—1939. számú konventi határozat szerint járjanak el.

Debrecen, 1942 június 18.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3548—1942. szám.

TÁRGY: *Iskolák fenntartása.*

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz és iskolafenntartó egyházközségekhez.

A magyarországi református egyház Egyetemes Konventje 130—1942. szám alatt hozott határozatában, népiskoláinknak az állam vagy a község kezére való adása tekintetében felhívja az érdekeltek figyelmét a Népiskolai szervezet 10. §-a rendelkezéseinek szigorú alkalmazására.
Debrecen, 1942 június 18.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3555—1942. sz.

TÁRGY: *Lelkeszi képzéssel nem bíró egyházi tisztviselők nyugdíjügye.*

KÖRLEVÉL.

Az Egyetemes Konventnek 1942 május 6—7-én tartott ülésében 169. sz. a. a lelkeszi képzéssel nem bíró egyházi tisztviselők lelkeszi nyugdíjintézetbeli tagsága ügyében hozott határozatát a következőkben közlöm minden érdekelt egyházi tisztviselővel:

„Az Egyetemes Konvent utasítja a nyugdíjintézet intézőbizottságát, hogy az 1941. évi VI. egyh. tc. 3. §-ában foglalt törvényes rendelkezés végrehajtására szükséges intézkedéseket a saját hatáskörében haladéktalanul tegye meg.

Figyelemmel az Ügyrend 42. §-ára, amely szerint jogosított tagul való felvételre a tagságra jogosító állás elfoglalását követő év végéig kell jelentkezni a felvételhez való jog különbeni elvesztésének terhe alatt, az Egyetemes Konvent kimondja, hogy mindazoknak a lelkeszi képzéssel nem bíró egyházi tisztviselőknél, akiknek a jogosított tagsághoz való joguk az idézett törvényszakasz rendelkezése folytán 1942 január 1-én nyílt meg és akik e napon szolgálatban állottak, tagul való felvételre legkésőbb 1942. évi december 31-ig kell jelentkezniük, s ezen határidő elteltével a nyugdíjintézetbe való felvételüket többé nem igényelhetik.

Az 1942 január 1. napját követő időpontban szolgálatba lépőkre nézve az Ügyrend 42. §-a lesz alkalmazandó.

Az érdekelteknek a lelkeszi nyugdíjintézetbe való belépésüket bejelentő nyilatkozataikat az Ügyrendben megszabott ományaikkal együtt illetékes esperesükhöz kell beküldeniük. Beküldendő a keresztlevél, családi értesítő (vagy e helyett a feleség és gyermekek keresztlevele és a házasság-levél) hiteles állami vagy egyházi anyakönyvi kivonatban, a beszámítási kért szolgálati időről szóló bizonyítvány, a javadalom összegét igazoló díjlevél és egyéb okmányok, az állás rendszeresítését és az azon való életfogytig történt alkalmazást igazoló okmányok, végül az Ügyrendben előírt nyilatkozatok a korábbi szolgálat beszámíttatásáról, valamint a belépési járuléknak részleteiben való fizetéséről.

Debrecenben, 1942 június 17.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3561—1942. sz.

TÁRGY: *A visszaesetolt területen töltött lelkeszi szolgálat utólagos beszámítása nyugdíjügyben.*

KÖRLEVÉL.

Az Egyetemes Konventnek 1942 május 6—7-én tartott ülésében hozott 241. sz. határozatát a visszaesetolt területen töltött szolgálat utólagos beszámítása ügyében minden érdekelt lelkipásztorral amidőn közlöm, egyben a határozathoz foglalt záros határidőre, illetve annak szigorú betartására ezúton hívom fel figyelmüket.

A hivatolt határozat a következőképpen szól:

„Az Egyetemes Konvent megengedi, hogy a nyugdíjintézet intézőbizottság az elszakított területről Magyar-

ország trianoni területére a területi visszaesetolások előtt átköltözött nyugdíjintézeti tagoknak a visszaesetolt területeken teljesített korábbi szolgálatát nyugdíjjogosultságukba a törvényes feltételek fennforgása esetén beszámíthassa, ha az érdekelt tag ezirányú kívánságát legkésőbb 1942. évi aug. 31-éig az intézőbizottsághoz bejelenti annak kötelező nyilatkozatásával, hogy az utólag beszámított szolgálati évek után járó tagsági díjat 5%-os kamatával együtt három év alatt megfizeti.”

Debrecenben, 1942 június 17.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3564—1942. sz.

TÁRGY: *Református népiskolák felső tagozatának szorgalmi ideje.*

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz és iskolafenntartó egyházközségekhez.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr folyó évi április hó 18. napján 105.906—1942. V. 1. ü. o. szám alatt hozott intézett leiratával szorgalmazta az 1940. évi XX. tc. teljes végrehajtását. Felhívom az iskolafenntartó egyházközségeket, hogy a nyolcosztályú népiskolák felső tagozatának szorgalmi idejére nézve a 26.000—1941. VKM. számú rendelet 21. §-a, az egyhuzamban vagy egésznapos tanítás tekintetében pedig a 198—1937. számú konventi határozat 7. pontjában foglalt rendelkezések szerint járjanak el.

Egyben felhívom az iskolafenntartók figyelmét az iskoláztatási kötelezettség kilencedik évfolyamának az említett határozat 8. bekezdése szerint való megszervezésére és a szorgalmi idő pontos megtartására is.

Debrecen, 1942 június 18.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3596—1942. sz.

TÁRGY: *Lelkeszi nyugdíjintézeti járulék a volt királyhágómelléki egyházkerülethez tartozó lelkeszek részére.*

KÖRLEVÉL.

Tudomásulvétel és miheztartás végett közlöm, hogy a lelkeszi nyugdíjintézet intézőbizottsága a volt királyhágómelléki egyházkerülethez tartozó lelkipásztoroknak a nyugdíjintézetbe való felvételét előkészítő munkálatait most végzi. Nevezett bizottság az érdekelt lelkipásztorokkal az őket 1941. és 1942. évre terhelő nyugdíjintézeti járulék összegét csak a felvétel befejezése után tudja közölni. Minthogy azonban egyrészt a járulékszolgáltatás mielőbbi megkezdését a nyugdíjintézet nyomós érdekei követelik, s minthogy másrészt az érdekeltet érzékenyen érintené, a járulék beszedését már most megkezdni a lelkeszi nyugdíjintézet intézőbizottsága olyképpen, hogy az egyes lelkipásztorok illetménykiegészítő államszegélyéből a két évi járuléktartozásuk törlesztésére az 1942 július 1-től leszámolásig havi 30— P-1 hoz levonásba.

Debrecen, 1942 június 23.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3612—1942. szám.

TÁRGY: *A nem-állami tanítók hátrálékos helyi javadalmára adott előleg-átalmszegély visszafizetése.*

KÖRLEVÉL

az iskolafenntartó egyházközségekhez.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 204.800—1942. VI. 5. ü. o. szám alatt valamennyi kir. tanfelügyelőhöz az alábbi rendeletet intézte:

„A nem-állami népiskolai tanítók hátralékos helyi készpénzjavadalmára és egyes esetekben dologi (fűtési) szükségletek fedezésére 1934. év elején kiutalványozott előlegek visszatérítésére nézve kibocsátott 75.696—1936. számú körrendeletben foglaltakra utalással, további eljárás végett értesítem a kir. Tanfelügyelő urat, hogy a visszafizetések legvégső határidejét az 1942. évi gazdasági év befejezése utáni 1942. évi október hó 15-én állapítom meg.

Felhívom, hogy felelőssége tudatában és a következmények terhe mellett a még mindig hátralékban lévő iskolafenntartókat (tanítókat) a visszafizetésre nézve 30 napos határidővel szorgalmazza, a befizetések időpontját, összegét jegyezze fel és a 75.000—1934. számú körrendeletnek megfelelően vezetett nyilvántartásának másolatát ide legkésőbb 1942. évi november hó 15-ig terjessze fel.

A hátralékban lévő iskolafenntartók (tanítók) neve és a hátralékos összegek, az illetékes egyházi főhatóságokkal haladéktalanul közlendők a visszafizetés hathatósabb szorgalmazása végett.

Nyomatékosan felhívom a hátralékos visszafizetésével késlekedő iskolafenntartókat, hogy a kitűzött határidőig fizetési kötelezettségüknek okvetlenül tegyenek eleget.

Debrecen, 1942 június 26.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3780—1942. szám.

TÁRGY: Tanítók alkalmazása.

KÖRLEVÉL

a nagyfőosztály esperes és iskolaszéki elnök urakkal.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 206.501/1942. VI. 5. szám alatt a következőket közölte velem:

„Hozzájárulok ahhoz, hogy megüresedett hitfelekezeti népiskolai tanítói állások pályázati hirdetmény és szabályszerű választás útján július és augusztus hónapban is betölthetők legyenek. Erről a főosztályt egyházi főhatósággal azzal van szerencsém értesíteni, hogy a megválasztott tanítók a hivatali esküt megválasztásuk után a kir. tanfelügyelő vagy megbízottja előtt haladéktalanul letéhtetik.

A megválasztott tanító részére a fizetési-kiegészítő államségélyt az eskütel napjától kezdve folyósítani fogom.

A tanítónak írásbeli nyilatkozatot kell adnia arról, hogy állását az előirt időben elfoglalja és állomáshelyét a tanév folyamán elhagyni nem fogja; ellenkező esetben július-augusztus havi fizetési-kiegészítő államségélyét és helyi javadalmát vissza kell fizetnie.

A fentieket tudomásulvétel és alkalmazkodás végett közlöm az érdekelt esperes és iskolaszéki elnök urakkal.

Debrecen, 1942 június 29.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj millimétersoronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A debreceni református Kollégium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett magyar-német rendes és egy újonnan szervezett magyar-német állandó helyettes tanári állásra a tanítóképzőintézethez. Pályázhatnak megfelelő szakcsoportú tanítóképzőintézeti és középiskolai okleveles református vallású tanárok. Közszolgálatban nem álló pályázóknak igazolniuk kell, hogy nem esnek a zsidók közeletéi és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló törvényben meghatározott korlátozások alá. A javadalmazás a nem-állami tanárok illetményeivel azonos, vagyis a fizetési osztálynak és a

lakáspénznek megállapítása és folyósítása teljesen a státusba való besorolástól függ. A Tiszántúli Református Egyházkerület Elnökségéhez címzett és kellően felszerelt folyamodványok 1942 július 31-ig a debreceni Kollégium Tanítóképzőintézete címére (Debrecen) küldendők be. Az állásokat 1942 szeptember 1-én kell elfoglalni.

Berettyóújfalu református polgári leányiskolája egy lemondás folytán megüresedett földrajz-termesztanrajz szakos tanári állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak protestáns vallású polgári vagy középiskolai nőtanárok, kiknek földrajz-termesztanrajzi képesítésük van, de ilyenek hiányában más szakosok pályázatát is figyelembe veheti az igazgatótanács. A megválasztott állásban a vallás- és közoktatásügyi minisztérium erősíti meg. Előlépés és illetmény fizetési-kiegészítő államségéllyel az állami tanárokkal azonos. Költözködési költséget az iskola megtéríti. Az igazgatótanácshoz intézett kérvényeket az intézet igazgatójához kell e hirdetés megjelenésétől számított 21 napon belül beküldeni. A megválasztott szolgálata szeptember 1-én kezdődik.

A barabási református egyházközség pályázatot hirdet II. számú tanítói állásra. Pályázhatnak férfiak és nők. Fizetés törvényszerű. 30%-a helyi javadalom, megállapított lakbérrel. Pályázati határidő 21 nap.

Bere (Szatmár m.) református egyházközsége 21 napi határidővel pályázatot hirdet orgonista-kántortanítói állásra. (Nők is pályázhatnak.) Tanítói törvényes alapfizetés 20%-a külön kántori. Szép lakás. Köteleesség: I—VI. osztály vezetése s a szokásos egyházi teendők. Szabályszerű pályázatok Lelkészi Hivatalhoz küldendők. Az állás szeptember 1-én foglalandó el.

Debrecen református egyházközsége pályázatot hirdet öt tanítói állásra. Pályázhatnak férfiak és nők. A választás a tankerületi kir. főigazgató úr engedélyétől feltételezeten és a VKM 125.000—1940. sz. rendelet alapján fog megtartatni. Fizetés törvényszerű. Természetbeni lakás vagy lakbér. Köteleesség: egy vagy több osztály vezetése, belmissziói munkában részvétel, kántorok helyettesítése. — Pályázók okmányaikkal (oklevél, nem-református képzőben végzettknél vallástani pótképesítő, férfiaknál kántori oklevél, keresztlevelel, illetőségi bizonyítvány, összes — esperesileg megerősített — szolgálati bizonyítvány, az utolsó a pályázati hirdetmény megjelenése utáni kelettel, mely a minősítést félreérthetetlenül magában foglalja, a kommunizmus alatti magatartást, a katonai szolgálatot igazoló bizonyítványt, állásban lévőknél a hivatalos eskükről, fogadalmakról szóló bizonyítványok, erkölcsi bizonyítvány, legújabb keletű hatósági orvosi és külön bizonyítvány arról, hogy fertőző gümőkórban nem szenved, szülők és mindkét ágbeli nagyszülők születési és házassági anyakönyvi kivonata) felszerelt kérvényüket Református Egyházi Hivatal, Debrecen, Kálvin-tér 17. címre küldjék. Az okmányok eredetiben, vagy közjegyző által hitelesített másolatban terjesztendők be. Pályázati határidő a hirdetmény megjelenésétől számított 21 nap. Korteskedés minden formában tilos és a pályázatból kizáró ok. Bemutatkozni csak Molnár Ferenc lelképásztor, iskolaszéki elnöknel (Ispotály-tér 2. sz.) és Szabó Károly iskolaszéki előadónál (Eötvös-u. 50. sz.) szabad augusztus 4—5—6-án délelőtt 8—12-ig. A megválasztott a Debreceni Református Tanítók Segélyegyesületének kötelezett tagja. Az egyház költözködési költséget nem ad. A kérvényhez megcímezett és felbélyegzett boríték melléklendő, hogy választás után az Egyházi Hivatal az okmányokat visszaküldhesse. Az állást szeptemberben kell elfoglalni.

Fertőszalmási (Ugocsa vm.) református iskolaszék pályázatot hirdet eltávozás következtében megüresedett II. sz. tanítói állásra. Javadalma a törvény szerinti. Pályázhatnak okleveles fi- és nőtanítók, kántorképesítésűek előnyben. Pályázati határidő 1942 szeptember 1.

A hetei református egyházközség a debreceni Protestáns Lap április hó 15-én megjelent 8. számában közzétett lemondás folytán megüresedett kántortanítói állására a pályázatot megismétli, az ott közölt fizetési feltételekkel. — Megjegyzetjük, hogy az 1. sz. alatt közölt természetbeni lakás teljesen újonnan épült és új, modern lakás várja a megválasztandó tanítót! — Pályázati határidő 21 nap. A pályázati kérvények a következő címre küldendők: Református Lelkészi Hivatal, Hete, u. p. Tarpa (Bereg m.).

A hódmezővásárhelyi református egyházközség pályázatot hirdet a XVI. sz., halálozás folytán megüresedett *férfitanítói* állásra 21 napos határidővel. Fizetés és kötelesség törvényszerű. Szükség esetén lelkész vagy kántor is helyettesítendő. Az állás szeptember elsején foglalandó el. Választás jogerőse miniszteri jóváhagyás után válik. Cím: Református Iskolaszék, Hódmezővásárhely.

A józsefházai református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet a megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalma az egyháztól: 1. Lakás: két szoba, konyha, kamara, mellékhelyiségek és kert természetben. 2. Kézpénz az egyház pénztárából évi 140 P. 3. Törvényes állampénz. Kántori fizetés: a) 7 kat. hold és 76 □-öl szántó és 2 kat. hold és 94 □-öl rét, melynek adóját egyház fizeti; b) 8 darab nagymarhára és 4 darab sertésre legeltetési jog; c) 490 kg búza az egyház magtárából. Kötelességei: I—VII. oszt., vegyes iskola vezetése, kántori szolgálat végzése orgonával, vasárnapi iskola és énekkar vezetése, helyettesítés munkában való segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén annak helyettesítése, egyházi jegyzőség. — Pályázhatnak törvényes kántortanítói oklevéllel bíró férfi- és nőtanítók. Ha nő választatik meg a kántortanítói állásra, megválasztása egyelőre ideiglenes. — Pályázati határidő 1942 július hó 21. A kérvények mellékletekkel együtt a Lelkeszi Hivatalhoz: Józsefháza, postaügnökség helyben. Szatmár megye küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Kállósején református egyházközsége pályázatot hirdet *II. sz. tanítói* állásra. Fizetés kézpénz, lakbér. Pályázhatnak férfiak és nők. Határidő 3 hét.

A nagykállói református egyházközség pályázatot hirdet újonnan szervezett VIII. és IX. sz. *tanítói* állására. — Javadalma a törvényes, melyből 10%-ot az egyház, 90%-ot az állam fizet s a törvényes lakbér. Az állásra csak nők pályázhatnak. Az állás 1942 szept. 1-én foglalandó el. — Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények 21 nap alatt a Lelkeszi Hivatalba adandók be.

A nagyszekeresi református egyházközség a kántortanítói állásra a Debreceni Protestáns Lap április 1. számában meghirdetett pályázatot 21 napra meghosszabbítja. Fizetés a megválasztás napjától jár. Nők is pályázhatnak.

Nádudvari ref. egyházközség a június 1-én, leközlött pályázati hírdetményét július 21-ig meghosszabbítja. — Kérvény a Szolgálati Pragmatika 136 §. szerint szerelendő fel. — Orvosi bizonyítvány csatolandó.

Nyírgyulaj református egyházközsége lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra pályázatot hirdet. Fizetése 13 kat. hold föld, 6 m² tűzifa, 15 véka búza, 35 véka rozs, lakás természetben, állampénz. Értékegység: 33. Eltávozott tanító beruházási költsége megtérítését presbitérium nem fogadta el. Kötelesség: törvényszerű. Pályázati határidő három hét. Kérvények Református Lelkeszi Hivatalhoz küldendők.

Pátróhái református egyházközség pályázatot hirdet a *II. sz. férfitanítói* és a *V. sz. nőtanítói* állásra. A II. sz. állásra kizárólagosan férfiak pályázhatnak. Kántori képesítésük előnyben. A II. számú állás helyi javadalma 50%. Az V. számú tanítónői állás helyi javadalma 10%, kötelessége törvényszerű. Körteszűrés kizárás ok. Pályázati határidő 21 nap. Kérvények Református Lelkeszi Hivatal, Pátróha küldendők.

A sarkadkeresztúri (Bihar m.) református egyházközség 21 napos határidővel pályázatot hirdet megüresedett *kántortanítói* állásra. Fizetés: 30 értékegység helyi javadalom és állampénz (új lakás és iskola). Kötelesség díjlevél szerint. Pályázatok Református Lelkeszi Hivatal címre küldendők.

Rétközberenesi református egyházközség pályázatot hirdet a *III. sz. tanítónői* állásra. Fizetés, kötelesség törvényszerű. Egyszobás lakás. Villanyberuházásért fizetendő huszonöt pengő. Határidő 21 nap.

Szatmárcseke református egyházközsége pályázatot hirdet *harmadik tanítónői* állásra. Fizetés 10% helyi javadalom, lakás, a többi állampénz. Kötelességek: reábizott osztályok, most I—II. vegyesosztály és leánytovábbképző tanítása, belmissziói munkában segédkezés. Állás azonnal elfoglalandó. Pályázati idő 21 nap. Felszerelt kérvények Református Lelkeszi Hivatal, Szatmárcseke címre küldendők.

A tivadarfalvai református egyházközség pályázatot hirdet a *II. sz. tanítói* állásra. Fizetés: 10% helyi javadalom, a többi állampénz. Kötelesség törvény szerint. Pályázati

határidő 21 nap. Felszerelt kérvények Református Lelkeszi Hivatal, Tivadarfalva, u. p. Tiszapéterfalva küldendők. Az állás szeptember 1-én foglalandó el.

A tóti református egyházközség (Bihar m.) 21 napi határidőre pályázatot hirdet megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom: két szoba, konyha, kamara, mellékhelyiségekkel, kert. Tanítói fizetés az egyháztól 737 P. Állampénz. Kántori javadalom: 11 kat. hold szántó és kaszáló adóját az egyház fizeti. 8 köbméter tűzifa. 4 erdő- és legelőjog. Stóla. Kötelesség: kántori teendők végzése, reábizott osztályok tanítása, belmissziói munkában segédkezés. Pályázatok Református Lelkeszi Hivatal, Tóti, Bihar megye küldendők. Állás szeptember 1-én foglalandó el.

A türkevei református egyházközség pályázatot hirdet a *IX. sz. tanítónői* állásra. Javadalma: törvényszerinti fizetés és lakáspénz. Kötelesség díjlevél szerint. Pályázati határidő a pályázat megjelenésétől számított 21 nap. Állás folyó évi szeptember hó 1-én elfoglalandó. Szabályszerűen felszerelt, pályázati kérvények, válaszbélyeges borítékkal ellátva Tóth Lajos református iskolaszéki elnök, Turkeve címre küldendők.

Az újfehértói református egyházközség pályázatot hirdet újonnan szervezett *VIII. és IX. sz. tanítói* állására. Javadalma törvényes, amelyből 90%-ot az állam, 10%-ot az egyház fizet, lakás vagy törvényes lakbér. A VIII. sz. állásra férfiak és nők, a IX. sz. állásra csak nők pályázhatnak. Az állás folyó év szeptember 1-én foglalandó el. Pályázati határidő megjelenésétől számított 21 nap. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények Lelkeszi Hivatal címére küldendők.

A viski református egyházközség (Máramaros megye) pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megüresedett *II. sz. tanítói* állásra. Javadalom: 1. Kézpénz az egyházközség pénztárából — a VKM 148.989—1941. VI. sz. rendelete alapján — a mindenkori kezdőtanítói fizetés 10% a. a többi állampénz. 2. Lakbér helyett törvényszerű lakás mellékhelyiségekkel, kerttel. Villany bevezetve. A tanító jogait és kötelességeit az Egyházi Törvény és a Szolgálati Pragmatika írja elő. Az iskolának a helybeli állami népiskolákkal történt megállapodás alapján csak felső tagozata van (V—VIII. o.), s így osztott. Férfiak és nők egyaránt pályázhatnak. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 21 nap. Az állás azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények: Református Lelkeszi Hivatal, Visk, Máramaros megye címre küldendők. Visk a Tisza partján, hegyeiktől koszorúzott 8000 lelkes korona-város s 21 tanítója van.

FELVÉTELI HIRDETMÉNYEK.

Érettségizett ifjaknak és segédlelkészeknek. A Debreceni Református Kollégium Tanítóképzőintézte V. osztályába, a VKMiniszter úr rendelete alapján érettségizettek is felvehetők s az V. évfolyam elvégzése után tanítóképesítő vizsgálatot tehetnek. Ugyanilyen elbírálás alá esnek a segédlelkészek is. Azok, akik 1941—42. tanévben érettségiztek, felvételüket, akik régebben tettek érettségi vizsgálatot, azok felvételükkel együtt korengedélyt is kötelesek kérni. Püspök úrhoz címzett, az intézet Igazgatóságához küldendő kérvényükben. Kérvényhez csatolandó: érettségi bizonyítvány, születési anyakönyvi kivonat, újraoltási bizonyítvány. *Igazgatóság.*

A máramaroszigeti református gimnázium I—VII. osztályú tanulókat felvesz az intézet internátusába. Az intézet nevelői munkájával, alkalmas internátusi elhelyezésével (az iskola főépületében), vidékének egészséges éghajlatával, természeti szépségeiben gazdag környezetével teljes biztonságot nyújt a tanulóknak helyes nevelésére. Vészhelyen, gyenge szervezetű alföldi gyermekeknek is rendkívül kedvező környezet. Felvételi kérvények július 31-ig nyújthatók be. A teljes díj: lakás, fűtés, világítás, mosás és naponként négyezer bőséges, izletes ellátással együtt havonként 70 P. A gimnáziumban a tandíj 100 P, beirási és mellékdíjak 45 P. Részletes tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

TARTALOM:

Dr. Farkas Pál: Az iskolai év mérlege — Uray Sándor: Beszámoló a máramaros-ugocsi generális vizitáció második részéről — Egyházközségi tanácsulés — Jánossy Imre: Terv a kollégiummal kapcsolatban — Irodalom — Halottaink — Különlélek — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések — Hirdetések.

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolesőbb, legtisztább ;
a legkényelmesebb ;
a leggyorsabban kezelhető ;
melege pontosan szabályozható ;
számlaértéke egy hónappal később
ben fizetendő.

Főzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák
olcsón kaphatók.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés.

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította :
Sesztina János
1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsösítet és azonnal
kifizet. Kölcsönöket állandóan folyó-
sit. — Mint a Futura főbizományosa, fog-
lalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK :
Bank: 19-70. és 22-32. Terménysztyály: 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szénási Sándor
Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

A „TAKARÉKOSSÁG” KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is vál-
tozatlan feltételek mellett
s zavartalanul állanak rendel-
kezésére mindazon mt. vásárlóknak,
kik mindenkor pontos fizetményeik
igazolására érvényes vásárlási
utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PECS, József-u. 30.

1867—1942.
75. év

Orgonák, harmóniumok javít-
tása, átépítése, új homlokzat-
lapok, villamos fűtőberende-
zések. — Méltányos feltételek,
művészi kivitel.

Méliusz

könyvkereskedés

**KÖNYVEK — ÍRÓ- ÉS RAJZ-
SZEREK — TÖLTŐTOLLAK — PAPIRÁRUK
KÖZISMERT SZAKÜZLETE**

DEBRECEN,

Ferenc József-út 26.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő
és papiszabósága. **Hódmezővásárhely, IV., Feleki-u.**
Az országos híró Szántó L-nek 1935. óta haláláig volt palást-, tóga-
készítő mestere. Készítik ORLE-formába szövetselyempalástot, sü-
veget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi
Tiszteletes Uraknak, nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron
átalakítom ORLE-formába. Elismerő- és ajánlólevelekkel, mintákkal
szolgálok. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert
finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Lelekesz urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalat

tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen
szolgál, helyszínre leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalati összegének 2—5%-át a református lelekeszárva javára adja
Számos elismerő és kitüntető bizonyítványok.

Tiszaiók.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG**

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN

**FÉNYES
ILONA**
RIMASZOMBAT

